

Az osztályfőnöki órák beszélgetéseihez 42.

Melyik vallás az igazi?

A beszélgetés célja: tudatosítani a diákokban, hogy a vallás, a hit mindenkinek a legszemélyesebb magánügye. Ráébresztteni őket arra, hogy vallása, hite vagy nem hívő volta miatt megítélni senkit sem szabad, a cselekedetek minősítik az embert. 13 évesnél idősebb tanulócsoportoknak ajánljuk.

Mindenki a maga módján keresi a választ az élet nagy kérdéseire. Nem tudjuk eldönteni, hogy melyik hit, melyik vallás adja meg az igaz válaszokat ezekre. Ennek a döntésnek a lehetetlenségét példázza a három gyűrű meséje. A tanmesét (parabolát) a bölcs Náthán meséli el a kérdést feltevő Szaladin szultánnak.

A három gyűrű meséje

Szaladin: Egészen más ügyben kívánom én, egészen másban, hogy megokosíts. Ha olyan bölcs vagy, hát mondd meg nekem, melyik hitet, melyik törvényt tudod a legjobbnak, legigazabbnak.

Náthán: Én zsidó vagyok, szultán.

Szaladin: Én meg muzulmán. S köztünk van a keresztény. Ám e három Vallás közül igaz csak

egy lehet. A magadfajta nem marad meg ott, hová a születés szeszélye dobta, s ha megmarad, jó okkal-érvvel és megfontolt választás szerint teszi. Tárd fel hát meggyőződésed, nosza! Mondj el miérett és okot, mivel magam nem értem rá töprengeni felőle, indokold meg – persze csak négy szemközt – a választásodat, hogy én is úgy tehessek. Ej, no lám, meghökkensz? Gyanakodva méregetsz? Az első szultán vagyok én bizony, akinek ez a bogara, de mégsem méltatlan egy szultánhoz az ilyesmi, úgy tetszik nékem. Nem igaz? No hát, beszélj! Beszélj hát! Vagy gondolkodol előtte valamelyest? Jó, legyen! (Most meglesem, hogy hallgatózik-e. Megkérdem, jól csináltam-e.) – De gyorsan gondolkozz: tüstént itt vagyok megint.

Náthán: Bizony legszebbik címed ez. Hanem, szultán, előbb, hogysem felelnék, megengednéd, hogy egy történetet elmondjak?

Szaladin: Miért ne? Hisz barátja voltam a jól elmondott kis történeteknek mindig.

Náthán: Az ám! Csakhogy jól elbeszélni nem mesterségem éppen.

Szaladin: Már megint ez a gőgös szerénység! Rajta csak!

Náthán: Élt hajdanán egy ember Keleten, Volt annak egy páratlanul becses, kedves kéz adta ritka gyűrűje. Száz színben tündökölt csodás opálja. A gyűrűnek varázshatalma volt, S ki bízott titkos erejében, Isten s ember előtt kedvessé tette azt. Nem csoda hát, ha sose húzta le az ujjáról, és úgy rendelkezett, hogy mindörökké házában maradjon. Mégpedig így: mind közt legkedvesebb fiára hagyta a csodás gyűrűt, s meghagyta, hogy majd aztán annak is legkedvesebb fiára szálljon át. S a gyűrű jogán, bármilyen korú, mindig csak a legkedvesebb fiú legyen a ház feje és fejedelme. Figyelsz-e, szultán?

Szaladin: Figyelek! Tovább!

Náthán: Így szállt apáról fiúra a gyűrű, s került egy apához végül, kinek egyként kedves volt mindhárom fia, nem tudta hát nem egyformán szeretni mindhármukat. Csak olykor tűnt neki majd ez, majd az, majd megint amaz – ha egyikük volt éppen csak vele, s nem kellett hármuk közt megosztani túlárado szívét – a gyűrűre méltóbbnak, s ő eléggé gyenge volt odaígérni mindnek jámborul. Nem is volt semmi baj. Hanem mikor halála elközelgett, az apa szorult helyzetbe jutott. Megbánthat-e három fia közül kettőt, akik bíznak szavában? Most már mit tegyen? Izen titokban egy aranymívesnek, csinálná meg két mását gyűrűjének, költségét, fáradságát nem kímélve, csakhogy hajszára éppolyan legyen, mint az a gyűrű. Íme, sikerül a mesternek. Mikor meghozza őket, a mintagyűrűt meg nem ismeri az apa maga sem. Szólítja vígan, örvendve fiait – mindet külön, mindet megáldja, mindnek odaad egy gyűrűt, s meghal. Szultán, hallod-e?

Szaladin (meglepődve elfordul): Hallom, hallom! Fejezd be, nosza hát, a mesédet! Nos?

Náthán: Máris vége van. Mert ami jön még, kitalálhatod. Alighogy meghal apjuk, mindenik jön gyűrűjével, mind a ház feje akarna lenni. Van per, osztozás, vádaskodás – de csak nem tudni, melyik az igazi. – (Szünet, miközben a szultán feleletét várja.) – Éppúgy, ahogy mi sem tudjuk, melyik vallás az igazi.

Szaladin: Hogy? Kérdésemre ez talán a válasz?

Náthán: Bocsáss meg, szultán, hogyha nem merek a három gyűrű közt választani: hisz úgy rendelte épp Atyánk csinálni, hogy meg ne különböztethessük őket.

Szaladin: A gyűrűket! Ne űzz tréfát velem! Az említett három vallás között, úgy vélem, van különbség, még ruhára, ételre és italra nézve is.

Náthán: Csak épp alapjaikra nézve nincs.

(Részlet Gotthold Ephraim Lessing A bölcs Náthán című drámájából. Fordította: Lator László.)

Javaslatok a feldolgozáshoz

A jelenetet előzetes felkészülés után arra vállalkozó tanulók elő is adhatják, és azután kerülhet sor a mese üzenetének megbeszélésére. Előzetes feladatként kiadható, hogy a tanulók nézzenek utána a nagy világvallások lényegének, eredetének, és számoljanak be ezekről röviden a társaiknak. Természetesen tágítható a vallások köre, hiszen például a buddhizmusról a szemelvényben nem esik szó.

Javasoljuk a témához kapcsolódóan **Bernardo Bertolucci A kis Buddha** című filmjének közös megtekintését, amelynek egyik legfontosabb üzenete a vallási türelem, az előítélet-mentes elfogadás.

A Port.hu ismertetője a javasolt filmről:

A kis Buddha (Little Buddha) (színes magyarul beszélő amerikai-angol-olasz-francia filmdráma, 134 perc, 1993)

Norbu láma kilenc éve keresi mestere reinkarnációját az egész világon. A bölcs tanár Seattle-ben halt meg, ezért fogadja el Norbu a feltételezést, hogy volt mestere reinkarnációja egy amerikai kisiú: Jesse Conrad. A láma Amerikába utazik, és megismerteti Jesse-vel Sziddhartha herceg életét, a buddhizmus kialakulását. S ahogy a kisiú a Buddháról szóló könyvet olvassa, úgy jelennek meg a filmvásznon is Buddha életének legfontosabb epizódjai csodálatos, lélegzetelállító képekben.

Tanács a pedagógusnak

Ügyeljünk arra, hogy a beszélgetés a kölcsönös elfogadás, a tolerancia irányába haladjon. Ne engedjünk meg minősítő megjegyzéseket egyetlen hitet, vallást illetően sem.

(Forrás: Szekszárdi Júlia: Új utak és módok. Gyakorlatok a konfliktuskezelés tanításához és tanulásához. Dinasztia Tankönyvkiadó, 2008. 71-73. oldal)

<http://www.osztalyfonok.hu/cikk.php?id=640>